

WYDAWNICTWA CIĄGŁE BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UMCS

Pierwszym czasopismem, które zaczęła wydawać w 1953 r. Biblioteka Główna UMCS, był kwartalnik "Wykaz ważniejszych nabytków". Wiąże się to z początkami pracy Działu Informacji Bibliograficznej, przekształconego następnie /w 1964 r./ w Oddział Informacji Naukowej. Pismo było jedną z wielu form pracy rozwijającego się oddziału i całej biblioteki UMCS. Było też jednym z wielu ukazujących się wówczas wykazów nabytków /przeważnie zagranicznych/, wydawanych przez różne instytucje resortowe i naukowe, m.in. przez biblioteki szkół wyższych. Podobnie jak wydawane wówczas biuletyny bibliotek uniwersyteckich^{1/}, podawało - zgodnie ze swoim tytułem - jedynie spis nowych nabytków z impertu i antykarycznego zakupu w układzie działowym. Treść działów ulegała częstym zmianom, nawet w obrębie rocznika. W pierwszym roczniku było ich 12, w drugim, ilość działów zwiększyła się do 16. Układ działów /z niewielkimi zmianami w ich obrębie/ zachowany został w zasadzie^{2/} do 1971 r., kiedy to ich ilość zmniejszyła się do 15 / w nr 1 i 4/, a w nr 2/3 - do 14. Tyleż działów było również w r. 1972 /nr 1/2 i 3/. W 1973 r. /od nr 4/ przestały się ukazywać w "Biuletynie" wykazy nabytków. W 1974 r. /nr 3/4/ ostatni raz ukazał się "Wykaz nowych nabytków" pt. "Encyklopedie. Słowniki. Bibliografie. Biografie" /poprzedni dział I/. W tymże roczniku /w nr 4/ ukazał się monotematyczny "Wykaz nabytków zagranicznych z zakresu literatury" /głównie z bibliotek zakładowych/. W pierwszych rocznikach opisy katalogowe nabytków były uzupełniane sygnaturami Biblioteki Głównej /czego zaniechano w drugim półroczu 1970/ lub skrótami nazw zakładów UMCS. Do 1953 r. w opi-

aach druków wydanych w językach wschodniosłowiańskich /w alfabecie cyrylicim/ stosowano transkrypcję fonetyczną, zaś od nr 4 z tegoż roku - transliterację - zgodnie z obowiązującymi zasadami katalogowania^{3/}. Wykazy nabytków biblioteki UMCS uwzględniały początkowo również bieżące druki polskie. W związku z tym, że z dniem 1 marca 1954 r. biblioteka UMCS uzyskała przydział pełnego "egzemplarza obowiązkowego", w nr 2 "Wykazu..." z tegoż roku ukazała się notka "Od redakcji", zawiadamiająca iż odtąd w "Wykazie..." uwzględniane będą "głównie wydawnictwa obce, z polskich zaś jedynie pozycje dawniejsze, pochodzące z innych źródeł nabywania". W każdym numerze w latach 1954-1958 zamieszczono na końcu spisów krótką uwagę na ten temat.

W nr 2 z 1956 r. nastąpiło rozszerzenie tytułu wykazu nabytków, który to tytuł utrzymał się do końca 1970 r. W 1971 r./nr 1/ i w 1973 r. /nr 3/ tytuł ten był rozszerzony o słowo "zagranicznych", co było zabiegiem czysto formalnym, gdyż od początku swego ukazywania się "Wykaz..." uwzględniał wydawnictwa obce.

Od początku 1955 r. pismo przestało spełniać tylko rolę informatora o bieżących nabytkach biblioteki UMCS; zaczęło prezentować informacje /początkowo krótkie/ z życia biblioteki. Wówczas też nastąpiła zmiana jego tytułu na "Biuletyn Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie". W nr 2 z tegoż roku druga z kolei notka "Od redakcji" zapowiadała, że "Biuletyn." "będzie zawierać informacje i komunikaty z życia biblioteki". Zmieniony tytuł utrzymał się do 1958 r., kiedy to /od nr 4/ nieco inaczej został sformułowany /"Biuletyn. Biblioteka Uniwersytetu."/ Na początku 1959 r. znów nastąpiła zmiana tytułu na "Biuletyn. Wykaz ważniejszych nabytków. Biblioteka..."/. Na początku 1970 r.

nastąpiło skrócenie tytułu kwartalnika /"Biuletyn. Biblioteka Główna Uniwersytetu..." lub "Biuletyn. Biblioteka Uniwersytetu..." pod którym pismo obecnie się ukazuje.

Pierwszym redaktorem czasopisma była H. Sobieszczńska, wieloletni /1953-1969/ kierownik Oddziału Informacji Naukowej /jej nazwisko zostało uwidocznione w tej roli dopiero w nr 1/2 z 1964/. W latach 1969-1973 pismo redagowała Z. Jasińska /kierownik Oddziału Bibliotek Zakładowych, zaś od 1 II 1971 - kier. Oddziału Informacji/. Od nr 3 z 1973 r. "Biuletyn" ukazuje się pod redakcją T. Gaworczyk. Kwartalnik był zatem opracowywany i redagowany w Oddziale Informacji Naukowej, przy współpracy innych oddziałów. Obok wykazów przybytków zaczęto /w 1957 r./ zamieszczać wykazy czasopism zagranicznych Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych^{4/}, opracowywane najczęściej przez M. Jasienowicz. Spisy czasopism były również dwukrotnie opublikowane w uniwersyteckim "Spisie wykładów na rok akademicki 1952/53" i 1953/54^{5/}. W 1971 r. zaczęto sporadyczne publikowanie w "Biuletynie" tematycznych wykazów czasopism zagranicznych znajdujących się w bibliotekach zakładowych^{6/} lub nabytków znajdujących się w Bibliotece Głównej^{7/}.

Biuletyn biblioteki UMCS, powielany dotychczas techniką małej poligrafii, przeszedł długą drogę, nie pozbawioną różnych trudności związanych z drukiem i papierem. Powielany był dwustronnie, tylko dwa roczniki /1957 i 1958 - z wyjątkiem nr 4/ były powielone jednostronnie. Nr 2 i 3 z 1953 r. są mało czytelne. W nr 2-4 z 1954 i nr 1 z 1955 r. pojawia się po raz pierwszy nazwa powielarni, którą był Z.U.D. w Warszawie. W następnych rocznikach znów brak nazwy powielarni^{8/}. Dopiero w nr 4 za 1958 r. pojawia się na stałe /do nr 3/4 z 1967 r. włącznie/ metryczka, po-

dająca nie tylko nazwę zakładu powielającego, lecz także termin "oddania do wykonania", rodzaj, klasę i gramaturę papieru, na którym odbito dany numer, ilość arkuszy zużytych na ten numer oraz wysokość jego nakładu. Przez dłuższy czas /1959-1969/ Biblioteka UMCS korzystała z usług poligraficznych Zakładu Produkcji Pomocy Naukowych Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Od 1964 r. /za 1963/ rozszerzono metryczkę o podawanie daty oddania każdego numeru do druku, podpisania go do druku oraz jego zakończenia. Od nr 1/2 z tegoż roku przed właściwą metryczką podawano informację, iż "Skład, druk i oprawę wykonano w Zakładzie...". Od wspomnianego nr 4 z 1958 r. "Biuletyn..." otrzymał stałą okładkę kartonową z tytułem. W owych latach do odbijania poszczególnych numerów używano papieru o różnej jakości i gramaturze: powielaczowego /V lub VII klasy 70 g/, rotaprintowego /V kl. 70 g/, offsetowego /V kl. 80-90 g/, drukowego matowego /VII kl. 70 g/, piśmienniczego /VII kl. 60 g/.

W późniejszych rocznikach brakuje tak dokładnej metryczki. Wiąże się to ze zmianą zakładu graficznego: od 1969 r. /za 1968/ "Biuletyn..." powlelają na zmianę Spółdzielnia Pracy "Intrograf" w Lublinie i Drukarnia UMCS.

Poszczególne numery Biuletynu ukazywały się nie raz ze znacznym opóźnieniem, sięgającym nawet dwu lat /w stosunku do treści/. Np. nr 1/2 /za 1/2 kwartał 1965 r./ oddano do składu 23 V 1966 r. podpisano do druku 5 XII 1966, ukończono go zaś w styczniu 1967 r. druk nr 3/4 /za 3 i 4 kwartał 1965/ ukończono w marcu 1967 r. O trudnościach w wydawaniu Biuletynu może także świadczyć częste /od 1961 r. regularne/ ukazywanie się podwójnych numerów: 1/2 i 3/4, za 1 i 2 oraz 3 i 4 kwartał danego roku. Tylko raz /za

1971 r./ ukazał się numer 2/3. W latach 1953-1960 i 1962 ukazywały się pojedyncze numery. Dwukrotnie /w 1968 i 1975 r./ ukazały się poczwórne /1/4/ numery za cały rok. Wydane dotychczas 24 roczniki powielano w nakładzie 150-225 egz.^{9/}/przeciętnie 200 egz./ Do 1975 r. Biuletyn ukazywał się w formacie 4°, od 1975 r. - w formacie "małej ósemki" /21 cm/. Związane to było ze zmianą techniki powielania i przejściem na nowocześniejszą, szybszą technikę małej poligrafii.

Dopiero w 1970 r. /nr 1/ ukazała się /na s. 1 lub 2 karty tyt., od 1971 r. na okładce/ uwaga ograniczająca zasięg czytelniczy Biuletynu "do użytku wewnętrznego", zaś od nr 2 - "Do użytku służbowego egz. nr ..."

Różnym zmianom ulegała także paginacja biuletynu. Początkowo poszczególne numery miały jedynie paginację arabską. Później /od nr 4 z 1957 r./ zaczęto stosować /z pewnymi wyjątkami/ podwójną paginację: rzymską dla artykułów i kroniki, arabską zaś dla wykazów nabytków. Od 1971 r. stosowana jest w biuletynie jednolita paginacja arabska.

W rocznikach 1971-1973 na okładkach niektórych numerów zamieszczano fotokopie /ekslibrisy lub faksymilia/ związane treściwo z czołową pracą w danym numerze. Ponadto również w nr 2/3 z 1971 i nr 1/2 z 1974 r. znajdują się odpowiednio dobrane ilustracje /fotografie, faksymilia/.

Jak już wspomniano /na s. 2/, w pierwszych 2 rocznikach trudno się doszukać /oprócz notek o "e.o." i zmianie tytułu/ odbicia niełatwych /głównie lokalowych/ problemów nurtujących bibliotekę ULCS. W 1955 r. /w związku ze zmianą tytułu na "Biuletyn..."/ zaczynają się ukazywać pierwsze małe artykuły i komuni-

katy, których autorzy ukryci są pod inicjałami ich nazwisk. Później, od 1957 r., były już podpisywane. Jako pierwszy, w nr 1 z 1955 r. ukazał się artykuł J. Pietruskiej "Z dziejów Biblioteki UMCS". W tymże numerze zamieszczono "Komunikat" o godzinach pracy poszczególnych sekcji Oddziału Udostępniania Zbiorów. W następnym numerze znajdujemy artykuł M. Wełny "Uwagi dotyczące pracy Referatu Bibliotek Zakładowych w Bibliotece /1/ Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie". W kolejnym /3/ numerze znajduje się artykuł P. Gduli /ówczesnego kierownika Oddziału Gromadzenia/ "O niektórych zagadnieniach zakupu książek i czasopism". W ostatnim /4/ numerze z 1955 r. znalazła się wypowiedź M. Jasienowicz o problemach pracy Oddziału Gromadzenia. W nr 1 z 1956 r. znajdujemy artykuł S. Makowieckiego "Pracownia fotograficzna Biblioteki UMCS". W następnym roczniku znajdują się dwa artykuły S. Fedorko na temat czytelnicy przy ul. Narutowicza 4. W 1958 r. w nr 2, M. Jasienowicz opublikowała swój referat wygłoszony na zebraniu komisji bibliotecznej pt. "Gromadzenie zbiorów w Bibliotece Głównej UMCS". Od tegoż roku nastąpiła kilkunastoletnia przerwa w ukazywaniu się artykułów przedstawiających pracę poszczególnych oddziałów biblioteki. Dopiero w 1970 r. /nr 1/ B. Flanczewska zamieściła artykuł pt. "Samodzielna Sekcja Starodruków i jej księgozbiór". W 1974 r. /nr 3/4/ ukazały się 4 artykuły pod wspólnym tytułem "Z pracy oddziałów Biblioteki Głównej UMCS", w których przedstawili oddziały: Gromadzenia Zbiorów, Magazynów i Konserwacji Zbiorów, Informacji Naukowej oraz Zbiorów Specjalnych: M. Jasienowicz, W. Jóźkowiak, T. Gaworczyk i B. Flanczewska. W tymże roku na łamach nowego periodyku uczelnianego, "Informatora" UMCS, zaczęły się ukazywać /w stałej kolumnie "Z działalności Biblioteki Głównej UMCS"/ arty-

kuży, sprawozdania i komunikaty z problematyki pracy biblioteki i jej agend. W kwietniowym numerze /1974 r./ przedstawiono Sekcję Informacji Patentowej, w majowym - Pracownię Reprograficzną. W 1976 r. /nr 3/ przedstawiono pracę Oddziału Gromadzenia. W nr 1 z tegoż roku znajdujemy sprawozdanie z działalności Oddziału Zbiorów Specjalnych w 1975 r. Począwszy od roku 1962, nieregularnie, zaczęły ukazywać się drukiem na łamach obu omawianych periodyków, roczne sprawozdania z działalności biblioteki. Pierwsze w opracowaniu ówczesnego dyrektora biblioteki UMCS T. Smołki /za rok akad. 1962/63/ ukazało się - w postaci streszczenia - w "Biuletynie..." z 1963 r. /nr 3/4/; następne, /za rok akad. 1966/67/ ukazało się w "Biuletynie..." w 1967 r. /nr 3/4/. S. Fedorko opracowała w "zarysie chronologicznym" "Działalność naukową Biblioteki" w latach 1947-1962 i 1962-1966; opublikowała tę pracę w "Biuletynie..." z 1962 /nr 1/ i 1966 r. /nr 3/4/. Sprawozdania z działalności naukowej i dydaktycznej biblioteki UMCS za lata 1944-1957 i 1963-1967 opracował T. Smołka i opublikował w "Rocznikach Bibliotecznych" /1958 z. 3/4 i 1967 z. 3/4/, na łamach których ukazywały się podobne sprawozdania innych bibliotek uniwersyteckich. W "Informatorze" UMCS /1975 styczeń-marzec/ ukazało się sprawozdanie pt. "Biblioteka Główna UMCS w 30-tym roku działalności w świetle danych statystycznych". W tymże roku /wrzesień-październik/ w "Informatorze" ukazało się sprawozdanie pt. "Działalność propagandowa Biblioteki w roku akademickim 1974/75" /o wystawach i wycieczkach/. Ponadto, z okazji 15- i 20-lecia Biblioteki M. Jasienowicz zamieściła w "Biuletynie..." dwa artykuły o charakterze sprawozdawczym /1959 nr 4 i 1964 nr 3/4/. Jeden raz /1971 nr 2/3/ ukazało się w "Biuletynie..." /pierwsze zresztą/ "Sprawozdanie z działal-

ności Biblioteki Filii UMCS w Rzeszowie za lata 1969-1970", opracowane przez Z. Sokół.

Ukazały się również osobno 3 roczne sprawozdania: "Działalność Biblioteki Głównej Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w roku 1968" oraz "Sprawozdanie z działalności Biblioteki Głównej Uniwersytetu... w roku 1969" i 1970; wszystkie pod tytułem okładowym "Działalność Biblioteki w roku..."/, opracowane przez M. Jasienowicz i powielone w formie "małej ósemki" przez wspomnianą już Spółdzielnię Pracy "Intrograf" /za 1968 r./ oraz Drukarnię UMCS /w nakładzie 300 egz./. Sprawozdania te zawierają m.in. wykazy prac pracowników biblioteki UMCS, opublikowanych i złożonych do druku, opracowane przez M. Nagnajewicz /1968/ i M. Adrianek /1969-1970/. Sprawozdanie za r. 1968 ukazało się jako dodatek do "Biuletynu". W "Biuletynie" ukazały się również 3 sprawozdania ze szkolenia pracowników biblioteki /1959 nr 2/3, 1962 nr 1 - za 1961 r. oraz 1967 nr 1/2 - za lata 1962-1967/, opracowane przez M. Jasienowicz. W publikowaniu sprawozdań z pracy biblioteki nastąpiła przerwa trwająca do 1976 r., kiedy to dyrekcja biblioteki powierzyła Oddziałowi Prac Naukowych opracowanie sprawozdania za r. 1975. Sprawozdanie takie zamieszczono w nr 1 "Biuletynu" za 1977 r. Kolejne, roczne sprawozdania będą również publikowane w pierwszych numerach każdego rocznika "Biuletynu".

Oprócz wspomnianych już artykułów, w 1956 r. zaczęły się ukazywać w Biuletynie pierwsze prace z zakresu nauki o książce. W nr 2 ukazała się praca S. Wojciechowskiego "Wydawnictwo pierwszego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie" o lubelskim druczku Kazimierza Puchały "Oda do natchnienia..." z 1819 r., zaś w nr 5 - fragment pracy J. Izdebskiej "Biblioteki klasztorne Lublina".

Przed tą pracą zamieszczono /pierwszy w biuletynie/ nekrolog autorki, zmarłej w grudniu tegoż roku^{10/}.

W 1958 r. /nr 3/ S. Wpjciechowski opublikował artykuł "Najstarsza praca polska o torfie", omawiającą rękopis Józefa Lniszcha, pochodzący z końca XVIII w. pt. "Dane o ziemi spalistej...". Na łamach "Biuletynu..." znaleźć można również /w nr 1 z 1959 r./ odbicie polemiki wokół tej pracy między jej autorem a S. Pluszczewskim z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W 1962 r. tenże autor opublikował osobno pracę "O zaginionej księdze oficjała lubelskiego z XV wieku".

W "Biuletynie..." ukazało się także wiele prac z historii księgarstwa i drukarstwa lubelskiego: H. Sobieszkańskiej "Z historii ruchu wydawniczego w Lublinie", o lubelskim wydawnictwie "Lamus" /1962 nr 3/, S. Fedorko "Karta z lubelskiego księgarstwa. Witold i Jadwiga Cholewińscy /1913-1950/" /1962 nr 4/, M. Wełny - A. Adrianek "Kiesewetterowie - rodzina lubelskich księgarzy" /1968 nr 1/4/, M. Grabowskiej /- Wilczyńskiej/ "Z przeszłości drukarstwa lubelskiego" o drukarni Kosaakowskich w Lublinie /1962 nr 4/, B. Flanczewskiej "Druki siedemnastowiecznej oficyny kalwińskiej w Łaszczowie. /Cz./ 1. Przegląd ważniejszych opracowań" /1971 nr 1/. Z okazji 400-lecia drukarstwa ukraińskiego T. Gaworczyk i M. Jasiencwicz opracowały artykuł o Iwanie Fedorowie - pierwszym znanym drukarzu ruskim /1973 nr 4/.

"Biuletyn..." publikował również relacje pracowników biblioteki z podróży do różnych bibliotek radzieckich, uzupełnione informacjami z innych źródeł. Dzięki wydawnictwu "Annales UMCS" uczelnia nawiązała i utrzymuje liczne kontakty wymienne z wieloma instytucjami w kraju i za granicą, szczególnie zaś bliskie z bib-

liotekami radzieckimi. W 1969 /nr 1/2/ ukazał się pierwszy odcinek cyklu "Z kontaktów zagranicznych Biblioteki Głównej UMCS", opracowanego przez M. Jasienowicz, która przedstawiła czytelnikom Fundamentalną Bibliotekę Nauk Społecznych im. W.P. Wołgina Akademii Nauk ZSRR w Moskwie. W następnym odcinku /1972 nr 3/ przedstawiła Centralną Bibliotekę Naukową Akademii Nauk Mołdawskiej SRR w Kiszyniowie, później /1974 nr 3/4/ - Bibliotekę Naukową im. M. Gorkiego Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie. Czwartą z kolei biblioteką radziecką przedstawianą w Biuletynie, była Wszechzwiązkowa Państwowa Biblioteka Literatury Zagranicznej w Moskwie, którą zaprezentowała wspólnie z T. Gaworczyk /1976 nr 1/2/. Ponadto ukazały się relacje: M. Wilczyńskiej o Bibliotece Naukowej im. Iwana Franki we Lwowie /1971 nr 2/3/ oraz Wiesławy Fajks "O bibliotekach radzieckich" /Główna Biblioteka Naukowo-Techniczna w Moskwie, Biblioteka im. M. Saitykowa-Szczedrina i Biblioteka Akademii Nauk ZSRR - obie w Leningradzie; 1974 nr 3/4/. Omówiono również w biuletynie /1975/ działalność wydawniczą Akademii Nauk ZSRR /M. Jasienowicz/. J. Olczak opublikowała w 2 częściach pracę "Radziecki katalog alfabetyczny w bibliotecznym systemie informacyjnym" /1973 nr 1, 1974 nr 1/2/. W biuletynie ukazują się również opracowania i tłumaczenia z literatury bibliotekarskiej w języku francuskim. Do takich należy opracowanie J. Olczak o "Problemach unifikacji przepisów katalogowania we Francji" /1974 nr 3/4/, przekłady tejże J. Olczak "Międzynarodowy system danych dotyczących wydawnictw ciągłych" /1975 nr 3/ i /wspólnie z M. Jasienowicz/ "Międzynarodowy Rok Książki 1972" /1972 nr 1/2/.

Od 1957 r. /nr 4/ w Biuletynie ukazuje się stała kolumna pt. "Z kroniki Biblioteki UMCS" /od 1973 r. pt. "Kronika Biblioteki UMCS"¹¹/. Jej poprzednikami były sporadycznie ukazywane się kolumny

nikaty niektórych oddziałów lub dyrekcji biblioteki. M.in. w 1958: /nr 1/ podano po raz pierwszy strukturę organizacyjną wraz z obsadą personalną. Strukturę biblioteki przedstawiono również w roku później /1959 nr 1/^{12/}

W następnych rocznikach biuletynu strukturę i obsadę biblioteki podawano w ramach kroniki, która z roku na rok rozszerzała swoją tematykę i zakres. Przez szereg lat kronika ukazywała się bezimiennie. Dopiero od 1966 r. /nr 1/2/ kronikę podpisują autorzy. Pierwszą długoletnią autorką rubryki była M. Wilczyńska, od 1972 r. - T. Batorska; sporadycznie /1973 nr 3, 1974 nr 1/2/ T.Gaworczyk i S. Wojnarowicz. Pierwsze 3 odcinki kroniki nie mają jeszcze wewnętrznego podziału, który występuje od nr 4 z 1958 r. Z biegiem lat w kronice występuje coraz więcej śródtytułów. Niemal od początku przedstawiano w kronice nie tylko sprawy dotyczące biblioteki UMCS, lecz także sprawy dotyczące innych bibliotek lubelskich; w których zaznaczył się w jakiś sposób współudział pracowników biblioteki albo ich dotyczył. Już wtedy zaczęto przedstawiać lub omawiać tematykę zebrań szkoleniowych i związkowych, tematykę wystaw własnych lub organizowanych przez inne instytucje na jej terenie^{13/}. Później zaczęto przedstawiać także udział pracowników w konferencjach i zebraniach na terenie miasta i kraju oraz tematykę wygłaszanych przez bibliotekarzy odczytów bibliotecznoznawczych na rzecz miasta i regionu.

Dużo miejsca poświęcano kłopotom lokalnym biblioteki oraz historii budowy jej nowego gmachu. W kronice znajdowały odbicie wszelkie zmiany organizacyjne i personalne w bibliotece. Zamieszczano też w niej sylwetki pracowników w związku z ich przejściami na emeryturę^{14/}. Informowano o wycieczkach /także zagranicznych/

indywidualnych i zbiorowych, odwiedzających coraz liczniej bibliotekę, szczególnie po jej przeniesieniu się do nowego gmachu, o wyjazdach szkoleniowych pracowników do innych bibliotek w kraju i za granicą, o wyjazdach służbowych i turystycznych. Pojawiały się też krótkie informacje z poszczególnych oddziałów. Informowano także w kronice o wszelkich odznaczeniach i nagrodach przyznawanych pracownikom. Od 1971 r. kronika ukazywała się w ustalonym schemacie, który, z nieznaczными zmianami, obejmował: zmiany organizacyjne i personalne, działalność szkoleniową, wyjazdy służbowe, wystawy i odczyty w gmachu biblioteki, wycieczki i goście w bibliotece. Schemat ten uległ zmianom w 1974 r. i odtąd zawierał: działalność szkoleniową, wystawy, wycieczki i goście w bibliotece, z życia społeczno-politycznego, odznaczenia, nagrody, wyróżnienia oraz ruch służbowy. Ponadto uzupełniano kronikę krótkimi relacjami z działalności organizacji społeczno-politycznych /PZP, ZNP, ZSLP, SRP/.

Następnym z kolei wydawnictwem periodycznym opracowywanym w bibliotece UMCS, lecz wydawanym przez uczelnię, jest "Sprawozdanie z działalności Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w roku akademickim...", którego pierwszy rocznik /1966/67/ ukazał się drukiem w 1968 r. Rocznik ten powstał z rozdzielenia się dotychczasowego "Spisu wykładów i składu osobowego UMCS na rok akadem. ..." na dwa równoległe ukazujące się roczniki: "Spis wykładów..." oraz "Sprawozdanie...". Od r. 1968/69 "Spis wykładów..." ukazuje się w kilku zeszytach odpowiadających poszczególnym wydziałom UMCS. Pierwszy rocznik "Sprawozdania..." zawiera wstęp "Od Redakcji", wyjaśniający przyczyny rozdzielenia się "Spisu wykładów...": "Potrzeba oddania do użytku studentów Spisu wykładów przed rozpoczęciem roku akademickiego podyktowała terminowe opracowanie samej

siatki godzin i informacji potrzebnych dla młodzieży studiującej oraz w oddzielnym wydawnictwie ciągłym ważniejszych wydarzeń w życiu Uniwersytetu. Pozwoli to na znaczne rozszerzenie wiadomości o Uczelni ujętych w pewne stałe rozdziały./.../" Przygotowania publikacji podjął się na wniosek rektora uniwersytetu zespół pracowników Biblioteki Głównej w przekonaniu, że praca ta przyczyni się do zapoznania społeczeństwa z dorobkiem uczelni i będzie stanowić zarazem materiał dla przyszłego autora dziejów uniwersytetu". Wspomniany zespół /wymieniany na s. 2 karty tyt. roczników 1966/67 - 1968/69/ składał się początkowo z dyr. biblioteki T. Smółki, kier. Oddziału Prac Naukowych M. Adrianek oraz ówczesnego kier. Oddziału Bibliotek Zakładowych Z. Jasińskiej. Następnie roczniki /1969/70 i 1970/71/ opracował inny zespół w składzie: M. Adrianek, S. Pawelec i E. Zaremba. Rocznik 1971/72 redagowały M. Adrianek i E. Zaremba. Następne roczniki /od 1972/73/ opracowywała H. Maliszewska.

Ostatnio wydany jubileuszowy /z okazji 30-lecia UMCS/ rocznik 1974/75 opracowali H. Maliszewska i Z. Kowalski. W wydawnictwie tym na s. 2 karty tytułowej podano skład kolegium redakcyjnego rocznika w osobach: M. Adrianek, T. Gaworczyk /sekretarz/, S. Pawelec i Z. Kowalski /przewodniczący/.

Za 1966/67 r. ukazały się jeszcze oba ozwiane wydawnictwa: "Spis wykładów i skład osobowy UMCS..." oraz "Sprawozdanie...", dlatego poniekąd dublują się ze sobą w części dotyczącej struktury organizacyjnej. Kolejne roczniki "Sprawozdania..." składają się z dwu zasadniczych części: organizacja uniwersytetu /którą zawierał "Spis Wykładów..."/ oraz kronika. Podobnie jak "Spisie wykładów..." podawano aktualną dla danego rocznika strukturę organizacyjną i obsadę osobową: rektoratu, senatu akademickiego, komisji

senackich /lub rektorskich/, władz poszczególnych wydziałów, obsadę katedr /instytutów/ i zakładów, zakładów międzywydziałowych /m.in. biblioteki/, administracji, organizacji politycznych, społecznych i młodzieżowych.

Część sprawozdawcza /kronika/ zawierała materiały z inauguracji danego roku akademickiego /podobnie jak w "Spisie wykładów."/: przemówienie inauguracyjne rektora /lub prorektora/ UMCS, sprawozdanie prorektora z działalności uczelni w minionym roku akadem., przemówienie przedstawiciela młodzieży akademickiej oraz wykład inauguracyjny. W niektórych rocznikach /1969/70 i 1974/75/ zamieszczono również teksty przemówień wygłoszonych na innych doniosłych uroczystościach w UMCS: z okazji 25-lecia lubelskiego ośrodka akademickiego, nadawania doktoratów honoris causa, a także na uroczystości udekorowania UMCS Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. W następnych kolumnach rejestrowane były: nominacje na profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych oraz docentów, habilitacje i doktoraty uzyskane przez pracowników UMCS i osoby spoza uczelni. Owe wykazy są wznowioną po latach publiczną, dość szczegółową rejestracją habilitacji i doktoratów UMCS^{15/}. Następną kolumną - to "Ordery, nagrody, odznaczenia"^{16/}. W kolejnej rubryce "Kontakty zagraniczne uczelni" /ostatnio "Kontakty naukowe z zagranicą"/ rejestrowano: wizyty gości zagranicznych, udział w zjazdach, sympozjach i konferencjach zagranicznych, wyjazdy naukowe i szkoleniowe. W pierwszych 2 rocznikach "Sprawczdania..." przedstawiono również udział pracowników w naukowych towarzystwach krajowych i zagranicznych. Od pierwszego rocznika zamieszczano sylwetki /niektóre z portretami/ i wykazy pracowników przechodzących na emeryturę. W ostatnich rocznikach /od 1972/73/ wymienia się emerytów z podziałem na 3 grupy: nauczyciele akademicy, pracownicy służby biblio-

tecznej, pracownicy administracyjni. Także od pierwszego rocznika zamieszczane są nekrologi /przeważnie z portretami/.

Opiniowana była również działalność wydawnicza uczelni, zwłaszcza "Annales UMCS"^{17/}. Ukazywały się także artykuły okolicznościowe, jak ilustrowany zdjęciami "Nowy gmach biblioteki" /1967/68 s. 93-97/. Przedostatnie rubryki kroniki - to wykaz publikacji pracowników UMCS wydanych za granicą /1966/67-1968/69/ oraz "Materiały do historii UMCS" w wyborze /1966/67-1968/69/. W roczniku 1969/70 nastąpiła zmiana tytułu na "Bibliografia piśmiennictwa o Uniwersytecie... za rok... w wyborze" /od r. 1973/74 opracowana - na podstawie wycinków z prasy - i podpisywana przez Z. Milaniuk.

Każdy rocznik "Sprawozdania..." zamykał indeks nazwisk występujących w pierwszych rocznikach. Początkowo /1966/67-1968/69/ skorowidz ten był ograniczony do wykazu nazwisk i imion bez tytułów i stopni naukowych. W następnych rocznikach /1969/70-1971/72/ w indeksie, pod zmienionym tyt.: "Wykaz pracowników UMCS wraz z adresami", nie podawano już paginacji, co utrudnia posługiwanie się nimi. W r. 1972/73 zaczęto zamieszczać, obok adresów i numerów telefonów, również paginację, a w r. 1973/74 - również tytuły i stopnie naukowe. Wydaje się, że indeks w takiej postaci powinien być utrzymany w następnych rocznikach.

"Sprawozdanie..." ukazywało się często ze znacznym opóźnieniem, spowodowanym trudnościami w zbieraniu i aktualizowaniu materiałów, a także kłopotami technicznymi. Nastąpiło to szczególnie w r. 1976, kiedy to ukazały się drukiem dwa roczniki /1972/73 i 1973/74/. Rocznik 1975/76 znajduje się w druku, zaś rocznik 1976/77 jest już na końcowym etapie opracowania.

Pierwsze dwa roczniki były wydrukowane w Lubelskich Zakładach

Graficznych im. PKWN w nakładzie 500 egz. Następne 3 roczniki /1968/69-1970/71/ również były drukowane w nakładzie 500 egz., w Drukarni UMCS. Kolejne roczniki /od 1971/72/ były powielane techniką małej poligrafii w tejże drukarni, w nakładzie zmniejszonym do 300 egz. i na gorszym już papierze. Jedynie materiały ilustracyjne wykonywane od r. 1969/70 przez Pracownię Reprograficzną Biblioteki, od r. 1970/71 również przez Centralną Agencję Fotograficzną, zaś od r. 1972/73 także przez Zakład Audiowizualnych Środków Dydaktycznych UMCS, ukazywały się na lepszym papierze /kredowanym/.

Ostatnim czasopismem opracowywanym przez pracowników Biblioteki Głównej UMCS i przez nią wydawanym od niedawna, jest "Wykaz publikacji pracowników UMCS w Lublinie w ...r.", którego pierwszy rocznik /za 1972/ ukazał się w 1973 r. Wiąże się to z tym, że dotychczas wydane bibliografie publikacji pracowników niektórych wydziałów UMCS^{16/} zostały doprowadzone do tego roku. Jak wynika ze "Wstępu", zamieszczonego na początku pierwszego rocznika i powtarzanego z niewielkimi zmianami w następnych, bibliografię zainicjował Senat Akademicki w październiku 1972 r., powierzając jego opracowywanie bibliotece UMCS. Utworzono zespół autorów bibliografii składający się z bibliotekarzy dyplomowanych, którzy rozdzielili między sobą poszczególne instytuty i zakłady /według struktury uczelni obowiązującej w roku akadem. 1972/73. W skład tego zespołu weszli: M. Adrianek /Wyższa Szkoła Nauczycielska, Studium Nauk Politycznych, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Biblioteka Główna, Ogród Botaniczny, Filia UMCS w Rzeszowie/, T. Batorska /Instytut Filologii Polskiej/, Z. Dobrzański /Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej, Instytut Filologii Angielskiej, Zakład Logopedii, Laboratorium Nauki Języków/, S. Fedorko

/Instytut Historii, Instytut Pedagogiki i Psychologii, Instytut Filozofii i Socjologii/, S. Flanczewska /Instytut Matematyki, Instytut Fizyki/, T. Gaworczyk /Instytut Prawa Karnego, Instytut Ekonomii Politycznej i Planowania, Instytut Ekonomiki Produkcji/, M. Jasienowicz /Instytut Mikrobiologii i Biochemii/, Z. Jasńska /Instytut Chemii/, J. Olczak /Instytut Administracji i Prawa Publicznego, Instytut Historii i Teorii Państwa i Prawa, Instytut Prawa Cywilnego/, S. Pawelec /Instytut Nauk o Ziemi/. Redakcję ogólną wszystkich 3 dotychczas wydanych roczników /ostatni za 1974 sprawował J. Gurba, ówczesny dyr. biblioteki, natomiast redakcję merytoryczną - jego zastępcą S. Pawelec.

W następnym roczniku /1973/ skład zespołu autorskiego był niemal taki sam. Zmieniły się przydziały instytutów: M. Adrianek "przejęła" Instytut Pedagogiki i Psychologii, T. Batorska - Instytut Historii, Z. Dobrzański - nowe zakłady: Filologii Germańskiej i Filologii Romańskiej, S. Fedorko - wszystkie 4 instytuty Wydziału Prawa i Administracji, J. Olczak - Instytut Chemii, Międzyuczelniany Instytut Filozofii i Socjologii, S. Pawelec - Filię w Rzeszowie. Inne przydziały pozostały bez zmian. Przydziały te utrzymane zostały również w następnym roczniku /1974/ z jednym wyjątkiem: Z. Dobrzański "przejął" Filię w Rzeszowie.

W roczniku 1975 również zostały utrzymane przydziały instytutów, zakładów i jednostek ogólnuczelnianych. Natomiast w roczniku 1976 /znajdująca się w opracowaniu/ zajdą zmiany w przydziałach, gdyż do współpracy włączono A. Wójcik /Instytut Matematyki/, G. Więckowska /Instytut Chemii/, A. Cieplak /Filia UMCS w Rzeszowie/.

Materiały bibliograficzne poszczególnych jednostek uczelni opracowują wymienieni autorzy na podstawie własnych poszukiwań,

oraz przy pomocy nadsyłanych do Biblioteki Głównej UMCS spisów publikacji sporządzanych przez pracowników naukowych w danym roku kalendarzowym. Przyjęto zasadę weryfikowania każdej pozycji z autopsji /z nielicznymi wyjątkami, kiedy nie ma możliwości dotarcia do danej pozycji/. Uwzględnia się wszystkie wydawnictwa zwarte drukowane i powielone /również te "do użytku wewnętrznego" lub służbowego/, artykuły, sprawozdania, nekrologi, recenzje oraz notki z czasopism i prasy codziennej, głosy w dyskusji opublikowane w materiałach zjazdowych, wywiady, tłumaczenia /z wyjątkiem tłumaczeń streszczeń prac/, które ukazały się w danym roku kalendarzowym /z pewnymi wyjątkami dotyczącymi czasopism częściej się ukazujących/. Na ogół nie uwzględnia się prac w wydawnictwach, których druk został zakończony w następnym roku. Uwzględnia się natomiast również prace wydane pośmiertnie, prace osób emerytowanych /oznaczone w "Wykazie publikacji..." symbolem "x"/, a także tych osób, które w danym roku przestały pracować w UMCS /oznaczone "xx"/. Układ "Wykazu publikacji..." dostosowywany był do struktury organizacyjnej uczelni obowiązującej w danym roku, "zachowując podział na wydziały i instytuty oraz jednostki pozainstytutowe i ogólnouczelniane. W obrębie instytutów zastosowano układ alfabetyczny według nazwisk autorów, a w ramach nazwisk - alfabetyczny według tytułów prac lub określenia ich rodzajów /głos w dyskusji, nota bibliogr., recenzja, redakcja, tłumaczenie, wywiad/. Pozycje poszczególnych autorów gromadzone są pod ich nazwiskami, wysuniętyci na czoło i stanowiącyymi hasło zbiorcze. W przypadku prac współautorskich po tytule umieszczane są nazwiska wszystkich autorów, przy czym nazwisko występujące w hasle zastępowane jest trzema kropkami"/ze "wstępu"/. Prace współautorskie i współredakcyjne nie są numerowane. W rocznikach 1972 i 1973 opisy publikacji

zamieszczonych w prasie codziennej były traktowane na równi z innymi pozycjami, natomiast od rocznika 1974 - są ujmowane w osobne grupy pozycji danego autora pod tyt. "Publikacje w prasie". Opisy poszczególnych pozycji są opracowywane zgodnie z obowiązującymi normami bibliograficznymi^{19/}. W sposobach opisów następowały zmiany. Niekonsekwentnie stosowana jest pisownia tytułów prac w jęz. angielskim. W rocznikach 1972-1974 w opisach prac zamieszczonych w wydawnictwach zbiorowych podawano także nazwy wydawców, zaś od r. 1975 nie podaje się ich. W r. 1975 ujednolicono opis materiałów ilustracyjnych /także tabel/ redukując je do skrótu "il." W tymże roczniku zmieniono także transliterację tytułów w jęz. ukraińskim. Każdy rocznik zawiera także "Wykaz tytułów czasopism i ich skrótów". Na końcu każdego rocznika znajduje się "Skorowidz autorów", w którym "liczby przy nazwiskach odsyłają do stron", nie do numerów pozycji.

Z powodu trudności związanych z opracowywaniem i wydawaniem "Wykazu publikacji..." jego roczniki ukazują się z coraz większym opóźnieniem w stosunku do okresu, który obejmują. O ile oba pierwsze roczniki /1972 i 1973/ ukazały się stosunkowo szybko /w 1973 i 1974 r./, o tyle następny /1974/ - dopiero w 1976 r.

Wszystkie 5 dotychczas wydane roczniki powielane były techniką małej poligrafii w Drukarni UMCS w nakładzie 300 egz. R.1972 powielono na papierze offsetowym /V kl. 120 g/, 1973 - również na papierze offsetowym /V kl. 70 g/, zaś 1974 - na papierze piśmienniczym /III kl. 80 g/. Dwa pierwsze roczniki ukazały się w formacie "dużej ósenki" /do 24 cm/. Format następnego rocznika został zmniejszony do "małej ósenki" /21 cm/.

Ukazujące się roczniki "Wykazu publikacji..." spełniają niewielką rolę, gdyż - mimo pewnych niedociągnięć - orientują zain-

interesowanych czytelników /choć ich krąg od początku został zawężony formułą "Do użytku wewnętrznego egz. nr..." / w zwiększającym się z roku na rok /o czym świadczy coraz większa ilość stron i pozycji w kolejnych rocznikach/ dorobku naukowym i publikacyjnym całej uczelni.

P r z y p i s y

- 1/ Np.: Biuletyn Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Najważniejsze nabytki; Biuletyn Biblioteczny. Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. Spis najważniejszych przybytków; Wykaz nabytków biblioteki uniwersyteckiej w Łodzi; Wykaz ważniejszych nabytków bibliotek Uniwersytetu Warszawskiego.
- 2/ W 1966 r. jako dział XVII "Czasopisma zagraniczne" występuje po raz pierwszy spis czasopism zagranicznych zaprenumerowanych przez Bibliotekę Główną. W 1970 r. jako dział XV wystąpiła "Informacja naukowa i dokumentacja", która ukazała się pierwszy raz /jako część c działu XVI/ w nr 3/4 z 1966 r.
- 3/ Wspomniane wyżej wykazy od początku stosowały transliterację.
- 4/ "Wykaz czasopism zagranicznych Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych 1957 r. Czasopisma prenumerowane i z wymiany w wyborze /1957 nr 1/; Wykaz czasopism zagranicznych Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych 1958 r. /Uzupełnienie wykazu z r. 1957...; 1958 jako dodatek/; Wykaz czasopism zagranicznych pozarządzieckich Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych Uniwersytetu... 1959 r. Czasopisma prenumerowane i z wymiany w wyborze /1960 jako dod./; M. Jasienowicz: a/ Czasopisma zagraniczne zaprenumerowane przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu... na rok 1967 /kraje demokracji ludowej/ /1966 nr 3/4/; b/ Wykaz czasopism zagranicznych z krajów socjalistycznych

zaprenumerowanych na rok 1973 /1973 nr 1/; c/ Czasopisma radzieckie znajdujące się w Bibliotece Głównej. Prenumerata 1973 /1973 nr 1/; d/ Czasopisma zagraniczne /bez krajów socjalistycznych/ prenumerowane przez Bibliotekę Główną UMCS w roku 1966 /1966 nr 1/2/; e/ Wykaz czasopism zagranicznych z krajów kapitalistycznych zaprenumerowanych na rok 1973 /1972 nr 4/; f/ Czasopisma z USA zaprenumerowane na rok 1967 /1967 nr 3/4/; g/ Dzienniki i tygodniki z krajów kapitalistycznych znajdujące się w czytelni czasopism biblioteki UMCS /otrzymywane z Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki/, /1972 nr 4/.

5/ a/ Wykaz czasopism zaprenumerowanych przez Bibliotekę Uniwersytetu... na rok 1953. /Czasopisma polskie, radzieckie i krajów demokracji ludowej - układ działowy i alfabetyczny/. Spis wykł. 1952/53 s. 111-139; b/ Wykaz czasopism zagranicznych /kraje kapitalistyczne/ zaprenumerowanych przez bibliotekę uniwersytetu. na rok 1954. Uzupełnienie wykazu czasopism... Tamże, 1953/54 s. 183-201.

6/ a/ Maria Wilczyńska: Wykaz zagranicznych czasopism archeologicznych znajdujących się w Bibliotece Głównej UMCS oraz Bibliotece Zakładu Archeologii UMCS /stan na 31 XII 1971/. Biul. Bibl. UMCS 1971 nr 4; b/ Zofia Milaniuk: Wykaz czasopism zagranicznych znajdujących się w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Tamże, 1973 nr 3; c/ Stanisława Wojnarowicz: Wykaz tytułów zoologicznych czasopism zagranicznych pochodzących z wymiany, znajdujących się w Bibliotece Instytutu Biologii UMCS. Tamże, 1974 nr 1/2.

7/ a/ Wykaz nabytków zagranicznych z zakresu literatury. Tamże, 1973 nr 4; b/ M. Jasienowicz: Zagraniczne wydawnictwa informacyjne w Bibliotece Głównej UMCS. Nabytki z lat 1970-1975. Tamże.

- 1976 nr 1/2; c/ Ewa Zaremba: Przewodniki i informatory turystyczno-krajoznawcze w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS wydane w latach 1970-1975. Tamże, 1975 nr 1/4; d/ S.P. Flanczewska: Księgozbiór "Australianołów" w czytelni pracowników nauki biblioteki UMCS. Tamże, 1969 nr 3/4.
- 8/ W latach 1955-1957 biuletyn był powielany w Warszawie przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej /fotooffset i druk "Rotaprint"/, zaś w 1958 r. - przez Lubelską Spółdzielnię Wydawniczą w zakładzie introligatorsko-drukarским w Lublinie przy ul. Przechodniej 4.
- 9/ Jedynie praca S. Wojciechowskiego "O zaginionej księdze oficjała lubelskiego z XIV wieku" ukazała się w nakładzie 25 egz., jako dod. do nr 2 z 1962 r.
- 10/ W następnych rocznikach ukazały się nekrologi: dr P. Gduli /1957 nr 1/, inż. S. Makowieckiego i E. Sabbo /1969 nr 1/2/, A. Waśniewskiego /1971 nr 2/3/. Od 1969 r. ukazały się w rubryce "Z żałobnej karty".
- 11/ Nowy tytuł rubryki ukazał się wcześniej raz w 1969 r. /nr 1/2/. Poprzedni tytuł - ostatni raz w 1974 r. /nr 1/2/.
- 12/ Aktualną strukturę organizacyjną biblioteki podawały również kolejne roczniki "Spisu wykładów i składu osobowego UMCS..."
- 13/ W latach późniejszych w biuletynie ukazały się dwa osobne artykuły sprawozdawcze o wystawach: A. Iskrzyckiego o wystawie "164 dni Polski Lubelskiej" /1964 nr 1/2/ i M. Wilczyńskiej - o wystawie "Maria Skłodowska Curie w setną rocznicę urodzin" /1967 nr 3/4/.
- 14/ Sylwetki: S. Makowieckiego /1966 nr 3/4/, E. Sobieszczanskiej /1969 nr 3/4/, E. Czerny /1971 nr 4/. W Biuletynie ukazały się

również 4 osobne sylwetki emerytowanych pracowników: T. Sudołki /1970 nr 4/ i M. Jasienowicz /1975 nr 1/4/ wraz z bibliografiami ich prac oraz Z. Wyszynskiej /1973 nr 1/ i Z. Tabin /1974 nr 3/4/.

- 15/ W Oddziale Prac Naukowych prowadzi się prace nad bibliografią prac doktorskich i habilitacyjnych wykonanych na UMCS i przez pracowników UMCS na innych uczelniach od 1944 r.
- 16/ Od 1970/71 r. dwie kolumny: Odznaczenia państwowe, nagrody Ministra /Szkolnictwa Wyższego/.
- 17/ Kolumna miała różne tytuły: Wydawnictwa /w rocznikach 1966/67-1968/69/, Wydawnictwo UMCS /w r. 1969/70/.
- 18/ S. Fedorko: Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Humanistycznego 1952-1971. Lublin 1972; też: Bibliografia publikacji pracowników naukowych Wydziału /Prawa/ 1949-1973. W: 25 lat Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. Lublin 1975; T. Gaworczyk, J. Olczak: Bibliografia publikacji pracowników naukowych Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu im. Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie za lata 1965-1971. W: Władysław Holzman, R. Orłowski: Problemy rozwoju Wydziału Ekonomicznego. Lublin 1974.
- 19/ Ostatnio zgodnie z normą PN-73/N-01152 "Opis bibliograficzny", obowiązującą od 1 VII 1974 r.